

Na podlagi 4. točke 68.b člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16 in 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17 in 54/17, 46/19, 28/19 in 189/20 – ZFRO) in 8. člena Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 45/10, 28/11, 104/11, 111/13, 102/15, 76/17, 54/19, 81/19, 203/21 in 54/22) je Upravni odbor Skupnosti socialnih zavodov Slovenije 14. 10. 2021 sprejel

PODROBNEJŠE STANDARDE

za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v domovih za starejše

1. člen

Institucionalno varstvo

Institucionalno varstvo je oblika obravnave v zavodu, drugi družini ali drugi organizirani obliki, ki upravičencem nadomešča, dopolnjuje ali zagotavlja funkcijo doma ali lastne družine.

Obsega osnovno oskrbo in socialno oskrbo v skladu s pravilnikom o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev ter zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstva.

Podrobnejši standardi za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriteriji za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v domovih za starejše (v nadaljnjem besedilu: podrobnejši kriteriji za uvrščanje uporabnikov v posamezne vrste oskrbe) se uporabljajo za vse izvajalce, ki izvajajo storitev institucionalnega varstva starejših.

2. člen

Upravičenci do storitve so osebe, starejše od 65 let, z različnimi starostnimi oziroma zdravstvenimi težavami.

Storitev se izvaja v štirih vrstah oskrbe, ki se razlikujejo po obsegu in zahtevnosti izvajanja opravil pomoči uporabniku pri vsakdanjih življenjskih opravilih.

Poleg oskrbe, ki je opredeljena v posameznih vrstah oskrbe, lahko upravičenci uporabljajo tudi dodaten obseg oskrbe in dodatne storitve, kot so opredeljene v 8. členu teh podrobnejših standardov.

Izvajalci lahko ceno oskrbe zaradi nadstandardnega bivalnega prostora zaračunajo v skladu s 27. in 33. členom Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 87/06, 127/06, 8/07, 51/08, 5/09 in 6/12; v nadaljnjem besedilu: pravilnik o metodologiji).

3. člen

Oskrba I

Oskrba I je namenjena uporabnikom, ki zaradi starosti ali drugih razlogov, ki spremljajo starost, ne zmorejo več povsem samostojno živeti v svojem domačem okolju, čeprav lahko še samostojno izvajajo temeljne življenjske aktivnosti in pri tem ne potrebujejo neposredne pomoči druge osebe.

Storitev v tej vrsti oskrbe vključuje osnovno in socialno oskrbo s spremljanjem potreb uporabnika.

OSNOVNA OSKRBA

Osnovna oskrba zajema:

- bivanje,
- organiziranje prehrane,
- tehnično oskrbo,
- prevoze.

Bivanje je organizirano v ogrevanih, opremljenih in vzdrževanih enoposteljnih ali dvoposteljnih sobah. Vključuje zagotavljanje sanitarnih prostorov, prostorov za osebno higieno, skupnih prostorov ter prostorov za izvajanje programov. Zajema tudi čiščenje bivalnih in skupnih prostorov, pranje, čiščenje, vzdrževanje oblačil ter osebnega in skupnega perila ter zagotavljanje odzivanja na klic po pomoči.

Organiziranje prehrane zajema nabavo, pripravo (pred postrežbo prilagojena konzistenca hrane) in ustrezno postrežbo celodnevne, starosti in zdravstvenemu stanju primerne hrane in napitkov.

Tehnična oskrba je organizirana dejavnost za zagotavljanje tehničnih pogojev za optimalno izvajanje institucionalnega varstva ter vključuje naloge vzdrževanja opreme, prostorov, objekta in okolice.

Prevozi vključujejo organizacijo in izvedbo prevozov v zvezi z uveljavljanjem zakonsko določenih pravic in obveznosti v nujnih primerih, ko prevoz ni mogoč s strani svojcev ali zakonitega zastopnika. Izvajalec lahko organizira in izvaja tudi druge vrste prevozov in spremstev (npr. prevozi uporabnikov na kontrolne zdravstvene preglede), vendar se ti prevozi zaračunajo po veljavnem ceniku dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev.

SOCIALNA OSKRBA

Socialna oskrba je strokovno vodena dejavnost, namenjena izvajanju vsebin socialne preventive, terapije, varstva in vodenja uporabnikov.

V standardni obseg strokovno vodene dejavnosti in nalog vodenja spadajo naloge povezane s sprejemi, premestitvami in odpusti, individualnimi programi, ohranjanjem in razvijanjem socialnih stikov, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi sodelavci ter organizacijo pristočasnih dejavnosti.

Varstvo pomeni nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene, pri prehranjevanju in pitju, oblačenju, slačenju, odvajanju, gibanju, komunikaciji, pri orientaciji in pri pripravi na počitek. Med osnovni standard vzdrževanja osebne higiene ne spadajo frizerske, pedikerske in kozmetične storitve, masaža telesa ali delov telesa ipd.

V sklop socialne preventive za preprečevanje socialne izključenosti spadajo programi dejavnosti organiziranih aktivnosti in druženja, ki se lahko izvajajo v domu ali zunaj njega, praviloma na področju: kulturno zabavnih, družabnih, ustvarjalnih, interesnih, rekreativnih, športnih in okupacijskih dejavnosti ter duhovnega življenja. O programih se vodi dokumentacija, iz katere je razvidna vsebina programa, njegov nosilec, čas izvedbe in obseg programa ter število oziroma seznam udeležencev.

V Oskrbo I spadajo naslednje storitve:

STORITVE OSKRBE I		
št.	naziv	frekvenca
Čiščenje		
1	sesanje talnih površin ali mokro čiščenje tal in brisanje prahu na pohištvu v sobah uporabnikov	1 x tedensko
2	čiščenje sanitarnega prostora z opremo	1 x tedensko
3	preskrba s toaletnim papirjem in milom	po potrebi
4	čiščenje balkonov	1 x mesečno
5	čiščenje steklenih površin	2 x letno
6	praznjenje koša za smeti	1 x dnevno
7	čiščenje skupnih prostorov in skupnih kopalnic	1 x dnevno
Pranje in vzdrževanje perila		
8	običajno strojno pranje in likanje osebne perila	1 x tedensko
9	zagotavljanje sveže posteljnine	2 x mesečno
10	označevanje osebne perila	po potrebi
11	menjava brisač	1 x tedensko
Prehrana		
12	priprava starosti prilagojene prehrane v obliki toplih ali delno toplih obrokov z napitki	3 x dnevno

13	postrežba obrokov v glavni jedilnici doma	3 x dnevno
	Tehnična oskrba	
14	vzdrževanje objekta in okolice	redno
15	vzdrževanje osnovnih sredstev doma	redno
16	vodenje evidenc o okvarah osnovnih sredstev in njihovo odpravljanje	redno
17	posredovanje splošnih informacij uporabnikom, svojcem in obiskovalcem	po potrebi
18	zagotavljanje sprejemanja in posredovanja navadnih poštnih pošiljk	redno
19	vodenje odsotnosti uporabnikov daljših od 24 ur in sprejemanje najav odsotnosti	redno
	Prevozi	
20	organizacijo in izvedbo prevozov v zvezi z izvajanjem zakonskih pravic in obveznosti uporabnikov v nujnih primerih, ko prevoz ni mogoč s strani svojcev ali zakonitega zastopnika (npr: urejanje zadev povezanih z matično knjigo, zapuščinske zadeve, prisotnost na komisijah ZPIZ)	po potrebi
	SOCIALNA OSKRBA	
	Vodenje	
21	vodenje postopkov za sprejem, premestitev in odpust uporabnika v skladu s Pravilnikom o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva	redno
22	oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih programov uporabnikov, ki obsegajo najmanj navedbo storitev, ki so uporabnikom nudene	redno
23	pomoč pri vzpostavljanju in ohranjanju socialnih stikov znotraj doma ter vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, prostovoljci in sorodstvom, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi sodelavci	po potrebi
24	organizacija prostočasnih dejavnosti v obliki rednih ali občasnih programov glede na psihofizično stanje, potrebe in želje uporabnika	redno
25	organizacija terapevtskega dela v okviru možnosti izvajalca in glede na želje ter psihofizično stanje uporabnika	redno
	Varstvo	
26	spremljanje stanja osebne higiene uporabnika in ožjega bivalnega okolja	1 x tedensko
27	odziv na nujni klic po pomoči	po potrebi
28	odziv na nenujni klic	1 x tedensko
29	pomoči pri vključevanju uporabnikov k dejavnostim doma	po potrebi

4. člen

Oskrba II

Oskrba II je namenjena uporabnikom z zmernimi starostnimi in zdravstvenimi težavami. Oseba je pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnostih in dnevnih opravilih občasno odvisna od pomoči druge osebe.

Storitev v tej vrsti oskrbe se izvaja za uporabnike, ki so delno še samostojni pri gibanju z občasno inkontinenco oziroma za uporabnike z zgodnjo stopnjo demence. Uporabniki potrebujejo pomoč druge osebe zaradi sprememb stanja, zaradi katerih ne morejo več samostojno zadovoljevati osnovnih življenjskih potreb.

Za zaračunavanje Oskrbe II morajo biti uporabniku, poleg standardnega obsega storitev Oskrbe I, zagotovljene storitve Oskrbe II in III vsaj v skupni vrednosti 16 točk. V primeru, da je obseg storitev manjši, uporabnik plača Oskrbo I in dodaten obseg oskrbe oziroma storitev v skladu s cenikom, vendar tako izračunana cena ne sme presežati cene Oskrbe II v enakem obdobju.

5. člen

Oskrba III

Oskrba III obsega oskrbo III/A in III/B.

Oskrba III/A je namenjena uporabnikom z najzahtevnejšimi starostnimi in zdravstvenimi težavami. Oseba je pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas delno odvisna od pomoči druge osebe.

Storitev se v Oskrbi III/A izvaja za uporabnike, ki so delno še samostojni pri gibanju ali niso več gibljivi in so zaradi fizičnih oziroma psihičnih težav, delno ali v celoti ves čas odvisni od pomoči druge osebe pri izvajanju večine osnovnih življenjskih potreb, ker se niti ob osebnih prizadevanjih in ob pomoči ortopedskih pripomočkov ne morejo samostojno gibati, hraniti, oblačiti in slačiti, se obuvati in sezuvati, skrbeti za osebno higieno, kakor tudi ne opravljati drugih življenjskih opravil, nujno potrebnih za življenje.

Za zaračunavanje Oskrbe III/A morajo biti uporabniku, poleg standardnega obsega storitev Oskrbe I, zagotovljene storitve Oskrbe II in III vsaj v skupni vrednosti 32 točk. V primeru, da je obseg storitev manjši, uporabnik plača Oskrbo II in dodatni obseg oskrbe oziroma storitev v skladu s cenikom, vendar tako izračunana cena ne sme presežati cene Oskrbe III/A v enakem obdobju.

Oskrba III/B je namenjena uporabnikom, ki potrebujejo pomoč in oskrbo, ker so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas popolnoma odvisni od pomoči druge osebe.

Storitev se v tej vrsti oskrbe izvaja za uporabnike s popolno omejitvijo samostojnosti oziroma popolno izgubo zmožnosti za sodelovanje pri pomoči druge osebe za izvajanje osnovnih življenjskih aktivnosti.

Za zaračunavanje Oskrbe III/B morajo biti uporabniku, poleg standardnega obsega storitev Oskrbe I, zagotovljene storitve Oskrbe II in III/A vsaj v skupni vrednosti 65 točk. V primeru, da je obseg storitev manjši, uporabnik plača Oskrbo III/A in dodatni obseg oskrbe oziroma storitev v skladu s cenikom, vendar tako izračunana cena ne sme presežati cene Oskrbe III/B v enakem obdobju.

6. člen

Oskrba IV

Oskrba IV je namenjena uporabnikom, ki zaradi starostne demence ali podobnih stanj, potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč ter osebno spremljanje ali nadzor.

Storitev se v tej vrsti oskrbe izvaja za uporabnike, ki imajo kognitivni upad s pogosto ali trajno zmanjšano sposobnostjo razumevanja in presoje, težko sledijo daljšim pogovorom, težje dojemajo simbolno izražanje, ne morejo samostojno urejati finančnih zadev, samostojno potovati in imajo težave z orientacijo v prostoru in času.

Osnova za razvrstitev uporabnika v Oskrbo IV je postavljena diagnoza demenca in opredeljena potreba po osebnem spremljanju ali nadzoru s strani specialista psihiatra.

Storitev v tej vrsti oskrbe vključuje, poleg osnovne in socialne oskrbe, še spodbujanje k ohranjanju pridobljenih kognitivnih in psihosocialnih spretnosti (spodbujanje k samostojnosti), preprečevanje

socialne izključenosti z organiziranim druženjem ter vključevanje v organizirane skupinske ali individualne aktivnosti, ki jih uporabniki še zmorejo, stalen nadzor – osebno spremljanje in varovanje.

7. člen

Poleg standardnega obsega storitev Oskrbe I so uporabnikom Oskrbe II, III/A, III/B in IV zagotovljene še naslednje storitve oskrbe:

STORITVE OSKRBE II, III (A in B)			
št.	naziv	frekvenca	točke
Čiščenje, pranje, pospravljanje			
1	sesanje talnih površin ali mokro čiščenje tal	2x tedensko 1x dnevno/delov. dan	2 3
2	čiščenje sanitarnega prostora z opremo	2x tedensko 1x dnevno/delov. dan	2 3
3	čiščenje invalidskega vozička ali drugih ortopedskih pripomočkov	1x mesečno	3
4	čiščenje nočnih omaric	1x tedensko	1
5	čiščenje trapezov	1x dnevno	1
6	brisanje servirnih mizic po obroku	3x dnevno 4x dnevno 5x dnevno	3 4 5
7	pomoč pri urejanju notranjosti omar ob prisotnosti uporabnika	1x mesečno	1
8	čiščenje notranjosti pohištva	4x letno	1
9	urejanje postelje	1x dnevno 2 do 6x dnevno	2 4
10	menjava posteljnega perila oziroma čiščenje postelje	1x na 14 dni 1x na dan večkrat/dan	2 3 4
11	zbiranje in odnašanje umazanega osebnega perila ali dostava čistega osebnega perila	1x tedensko 1x dnevno	1 2
12	strezba hrane v skupnih prostorih v bivalnih enotah ali v sobi	1x dnevno 2x dnevno 3x dnevno 4x dnevno 5x dnevno	2 3 4 5 6
13	priprava oziroma serviranje napitkov ali pomoč pri pitju	do 5x dnevno	3
14	priprava na hranjenje	3x dnevno 4x dnevno 5x dnevno	3 4 5
15	pomoč pri hranjenju, pomoč pri rezanju mesa ter drugih kosov hrane	3x dnevno 4x dnevno 5x dnevno	5 6 7
Osebna higiena in urejenost			

16	pomoč pri kopanju	3x mesečno oziroma 1x/10 dni	6
17	pomoč pri umivanju (umivanje do pasu)	1x dnevno	5
18	umivanje anogenitalnega predela	1x dnevno 2x dnevno 3 x dnevno večkrat dnevno	2 4 6 8
19	pomoč pri umivanju zob in ustne votline	1x dnevno	4
20	umivanje zobne proteze in posodice za protezo	1x dnevno	3
21	pomoč pri striženju nohtov	3x mesečno oziroma 1x na 10 dni	2
22	britje	2x tedensko	3
23	striženje las	4x letno	1
24	pomoč* pri uporabi in menjavi inkontinenčnih pripomočkov	1x dnevno 2x dnevno 3x dnevno 4x dnevno 5x dnevno	1 2 3 4 5
25	pomoč pri posedanju na nočno posodo v postelji	1x do 3x dnevno	4
26	pomoč pri posedanju na sobno stranišče ali WC in čiščenje sobnih stranišč	1x do 3x dnevno	4
27	praznjenje in čiščenje urinskih steklenic ter nočnih posod	1x do 3x dnevno	2
28	pomoč pri menjavi osebne perila, oblačenju, slačenju, obuvanju in sezuvanju	1x dnevno 2x dnevno	2 4
29	pomoč pri oblačenju elastičnih nogavic	1x dnevno	4
30	nameščanje ortopedskih pripomočkov (slušni aparat, očesna proteza, protetika)	1x dnevno	3
	Gibanje		
31	pomoč pri posedanju na invalidski voziček in z invalidskega vozička ter transfer do prostorov DT, FTH, AMB ...	1x dnevno	3
32	pomoč pri obračanju v postelji	do 6 x dnevno	6
33	pomoč pri vstajanju	1x dnevno 2x dnevno	2 4
34	spremljanje uporabnika na aktivnosti znotraj doma	4x mesečno	2
	Drugo		
35	dobava inkontinenčnih pripomočkov	redno	1
36	prinašanje zdravil iz lekarne in potrjevanje kartice zdravstvenega zavarovanja	po potrebi	1
37	odziv na nenujni klic	1x dnevno	1

38	priprava na specialistične preglede	po potrebi	1
		Skupaj:	

** pomoč vključuje pripravo prostora, pripravo materiala, oskrbo materiala; vzpodbujanje, pomoč in izvedbo ali samo vzpodbujanje, samo pomoč, samo izvedbo*

8. člen

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitev

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitve se zaračunava v skladu s prvim in drugim odstavkom 28. člena ter prvim odstavkom 33. člena pravilnika o metodologiji.

Dodaten obseg oskrbe oziroma storitev lahko na željo uporabnikov oziroma svojcev vključuje vse storitve posamezne vrste oskrbe, navedene v 3. in 4. členu teh podrobnejših standardov.

Možnost koriščenja dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev se opredeli v dogovoru o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve institucionalnega varstva, naroči na predpisanem obrazcu, evidentira v evidencah dodatnega obsega oskrb oziroma storitev in zaračuna v skladu z veljavnim cenikom.

9. člen

O vseh izvedenih vrstah oskrbe in dodatnega obsega oskrbe oziroma storitev izvajalci vodijo evidenco za vsakega uporabnika. Evidenca je podlaga za uvrščanje uporabnikov v posamezne vrste oskrbe in za zaračunavanje oskrbe.

Dodatni obseg oskrbe oziroma storitev se vedno evidentira in navaja ločeno od vrste oskrbe, ki se izvaja za uporabnika. Ločeno se evidentira tudi na izstavljenem računu.

Evidenca storitev se lahko vodi računalniško, vendar tako, da je na zahtevo vedno mogoče pristojnemu nadzornemu organu ali uporabniku predložiti pisno poročilo o izvedenih storitvah.

Cene oskrbe in storitev se oblikujejo v skladu s pravilnikom o metodologiji.

KONČNA DOLOČBA

10. člen

Ti podrobnejši standardi začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0072-17/2022-5

Ljubljana, dne 4. julija 2022

EVA 2022-2611-0044